СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 42. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 20-го ЛЮТОГО 1951 — No. 42. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 20, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

КРІЗА У ВІДНОШЕННІ ЮНІЙ ДО УРЯДУ

Вашингтон, 18 лютого. — Після того, як представники юнійного робітництва вийшли в четвер з нарад Ради Стабілізації Платень, щоб показати своє невдоволення з її рішень в справі обмеження підвишки платень для робітників, директор оборонної мобілізації Чарле Е. Вілсон поставив їм пропозицію, щоб вони самі назначили свого головного представника для складання мобілізаційної політики. Міжтим ці представники зголосили резигнацію з членства в раді просто на руки президента Трумана, на підставі доручення Об'єднаного Комітету Робітничої Політики, яка контролює усіх членів. У такий спосіб поладнання цеї револьти опинилося в руках президента. Якщо б пропозиція Вілсона була прислима для комітету, тоді не треба було б президентові мішатися в цю справу. Одначе, так як тепер справи стоять, зорганізоване в юніях робітництво стоїть під враженням, що мобілізаційну політику складають представники великого бизнесу, які використують свої становища в раді для підвишки цін різних продуктів, а не дуже рахуються з життєвими потребами робітництва. Такі закиди почали вже дискутувати конгресмени і з того приводу прийде мабуть до інтервенції Конгресу при наладнуванні мобілізаційної політики.

КОПАВ ТУНЕЛЬ ДВА РОКИ, ЗАКИ ДІСТАВСЯ НА ВОЛЮ

Балтимор, Мд. — В'язень Джозеф Голмс, який відсиджує 20-річну кару за грабіж, утік з тюрми довгим на 70 стіп, тунелем, який він пробивав два роки. Начальник тюрми, Едвин Т. Свенсон, дає таке виснення цеї справи: Голмс віддорвав з помостy квадратову табличку, величини двох стіп і нею пробив цемент, грубий на 10 цалів, заки дістався до землі. Під доліввою викопав отвір десять стіп вділ, потім повернув під грубий мур і зробив під ним підкоп, доки не дістався до городу, зарослого бурьяном. Тут викопав отвір 30 стіп вгору. Звідти було недалеко до його рідного дому при вулиці Престон. При копанні тунелю в'язень мабуть найшов якесь залізця, яке йому помагало в праці. Він забирав викопану землю до своєї келії і вкидав її у відходову руру. У такий спосіб дістався на волю за два роки. Він має 39 літ життя.

АВТОМОБІЛЕВА ЮНІЯ ПОГРОЖУЄ СТРАЙКОМ.

Дітройт. — Виконавчий комітет юнії автомобілевих робітників оприлюднює постанову, що радше викличе страйк, а не піддасться рішенню Ради Стабілізації . Пладень, щоб можна підвищувати робітничі платні тільки о 10 відсотків на майбутнє. Юнія готова видати $100,000 на поширення пропаганди на освідомлення громадянства, як уряд згодився на підвишку цін на продукти. Юнія вийшла з пропозицією створити спільний оборонний фонд з усіх родів праці для оборони існуючих юнійних контрактів, які передбачують підвишку платень і мають загарантовані відповідні постанови: Юнія має відбути свою конвенцію в квітні і тоді хоче перевести відповідні ухвали.

● Тома Ф. Морфі, нюйорський комісар поліції, відмовився приняти становище головного нагляда на над стабілізацією цін, не зважаючи на прилюдний зазив президента. Він сказав, що має зобов'язання супроти поліції в Ню Йорку.

ДАЛЬША КОНТРОЛЯ ГУМИ

Вашингтон. — На підставі наказу Ради Красової Продукції обмежено постачання гуми для виробу автомобілевих опон, головно таких, що мають білу краску. Водночас обмежено ужиток гуми на інші вироби, як: пояси для переносувироблених частин у фабриках, на ізоляцію електричних дротів, на різні одяги.

ЗАПОВІДАЮТЬ ТЕПЛИЙ КІНЕЦЬ ЗИМИ.

Вашингтон. — Усі стейти на схід від Скельних Гір будуть мати температуру трохи вищу від звичайної впродовж найближчих 30 днів, як це заповідає бюро погоди, а за те буде трохи холодніше в стейті Тексасі. Так само доші в тому часі будуть більші понад нормальні в цілій країні, за винятком стейтів Нової Англії і Південного Заходу, де опади будуть нижчі ніж звичайно.

СТАЛІН САМ ПЕРЕБРАВ РОЛЮ СВОЇХ СТУПАЙКІВ

„ГОЛОС АМЕРИКИ" ПЕРЕДАЄ АМЕРИКАНСЬКИЙ ПОГЛЯД НА ОСТАННІЙ ВИСТУП СОВЄТСЬКОГО ДИКТАТОРА

Вашингтон, 19 лютого. Після останнього виступу совєтського диктатора Сталіна з інтерв'ю в партійній „Правді" про теперішнє положення в світі, „Голос Америки" впродовж 24 годин на добу коментує тепер на всіх мовах цей виступ як перебрання Сталіном дотеперішньої ролі його ступайків і сателітів, щоб „заклинати в цапа" народи світу відносно мирних цілей Совєтського Союзу в воєнної підготовки аліянтів. Сталін в своєму інтерв'ю минулої п'ятниці видвигнув такі головні пункти: 1. Війна не є неминуча в цій хвилині, але може стати такою, якщо „воєнні підпалювачі" потрапляють обмотати народні маси своїми брехнями, обманути їх та пхнути їх до нової світової війни"; 2. Об'єднані Нації своїм засудом комуно-китайської акції в Кореї „вступили на безславний шлях Ліги Націй, погребуючи свій моральний престіж та засуджуючи себе на розвал"; 3. Англо-американські війська в Кореї засуджені на поразку, якщо „китайські мирні пропозиції будуть остаточно відкинені", бо ці війська не вірять в справу, за яку борються; 4. Совєтський Союз перевів далеко йдучу демобілізацію своїх збройних сил та мирну переставку свого господарства та що він збанкрутував би, якщоб закиди премієра Атлі в британському парлямент відповідали правді; 5. В Злучених Державах, Британії і Франції є „агресивні сили, які змагають до нової світової війни" і ці сили контролюють уряди тих країн; 6. Мир буде збережений і скріплений, „якщо народи самі переберуть цю справу в свої руки та боронитимуть її до кінця". Західній світ приділив цим заявам Сталіна велику увагу і широко коментує їх, вважаючи їх за останнє намагання Сталіна прикрити совєтські брехні своїм авторитетом та здобути для них опінію західних народів, головно членів Атлантійського пакту. У Вашингтоні речник державного департаменту висловив думку, що інтерв'ю Сталіна було намаганням припинити політичні успіхи вільного світу та щораз більші політичні невдачі комунізму, що починають вликувати бунти і невдоволення вже і в самому комуністичному світі.

ЩЕ ОДНА УКРАЇНСЬКА ДУМКА ПРО СОВЄТІВ В КОНҐРЕСОВОМУ РЕКОРДІ

Вашингтон, 19. лютого. — В Конгресовому Рекорді заресстровано ще одну українську думку про Совєтський Союз, передруком з „Українського Бюлетеня" статтю „Велит на глиняних ногах". Статтю передано на внесок конгресмена Лоренса Г. Смита з Висконсин, який додав від себе таку заввагу: „Пане Спікер: Український Бюлетень з 15-го січня 1951 помістив доречну редакційну статтю про слабі місця Совєтського Союзу. Наш уряд повинен використати висловлені там думки".

ЗАХІДНІ АЛІЯНТИ ВСЕ Ж ТАКИ ГОТОВІ ДО ПЕРЕГОВОРІВ ЗІ СОВЄТАМИ

Лондон, 19. лютого. — Не зважаючи на останнє інтерв'ю Сталіна в „Правді" з новими обвинуваченнями проти Заходу, західні аліянти все ж так продовжують заходи для здійснення пляну щодо нової конференції Ради міністрів закордонних справ чотирьох великодержав. Ще заки було проголошене інтерв'ю Сталіна, уряди Злучених Держав, Британії і Франції вже були закінчили підготовку ноти з пропозицією зустрічі міністрів в Парижі „в по можності найкоротшому часі" і ця нота буде переслана до Москви в найближчих днях. В британських колах вважається, що виступ Сталіна не можна вважати за закриття дверей до мирного полагодження східно-західних суперечностей та що Британія не вірить в неминучість війни, як довго вона ще не почалася.

БРИТАНІЯ РОБИТЬ КРЕМЛЬ ВІДПОВІДАЛЬНИМ ЗА КРИЗУ В СВІТІ

Лондон, 19. лютого. — У відповідь на совєтську ноту з обвинуваченням, що Британія порушила свій договір приязні зі Совєтським Союзом з 1942 року, британський уряд ствердив, що за теперішню політичну кризу в світі єдино відповідальний є совєтський уряд, який не перебирає в засобах для створення коаліції проти своїх західних воєнних аліянтів, та для підкопання їх соціяльного ладу і незалежности. Ноту з цими відповідями і твердженнями передано совєтському представникові в Лондоні минулої суботи, безпосередньо після проголошення інтерв'ю Сталіна з обвинуваченнями проти Заходу. Британський уряд вважав за відповідне проголосити свою ноту негайно, хоча початково плянував передати її Совєтам з початком цього тижня, вважаючи, що в тій ноті є відповідь не тільки на попередню совєтську ноту, але й на нові обвинувачення в інтерв'ю Сталіна. Стверджується, що британська нота була приготована в порозумінні з французьким урядом, бо совєтські обвинувачення за порушення договору приязні відносилися теж до Франції. В дипломатичних колах оцінюється британську ноту як „дуже гостру", як щодо її форми так і змісту.

У СТОЛИЦІ ПАНУЄ ПЕРЕКОНАННЯ, ЩО СТАЛІН БОЇТЬСЯ ЗБРОЄННЯ ЗАХОДУ

Вашингтон, 18 лютого. — Коли голова тоталітарної держави заговорить світ позза його країною має рідку нагоду читати неоцензуровані вісті з тої країни. Тому треба знати, як оцінити „інтервю" Сталіна з його газетою. З уваги на таку небуденну подію, як письмо диктатора Сталіна, знавці і спостерігачі політичних відносин приходять до висновку, що в Совєтах щось недобре. Їхнє заключення — як довідуться Дейвид Лоренс, кореспондент „Ню Йорк Геральд Трибюн" — таке: 1. Натаврування Китаю агресором, як це зробили Об'єднані Нації, має своє значення, бо ослаблює безупинне твердження комуністичних провідників, наче б то Західні держави були агресорами. 2. Сталін боїться свого власного народу, який не хоче війни і тому він пробує ще раз переконати своїх людей, що війну накидають „безоглядні панівні кляси" в аліянтських країнах. З того всього виходить, що озброєння Західних держав і перемога на військовому фронті в Кореї нагнала справжнього страху Сталінові і він мусить латати свою владу різнородними проєктами водно-електричної сили, про які він так багато говорить у своїх інверв'ю. Коли Сталін говорить про мир, то це тільки його бажання приспати чуйність Західних країн у підготові до якогось дальшого трюку.

ВИСОКЕ ВІДЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЦЯ

(СГ). — Український різьбар Антін Павлось здобув першу нагороду в ділянці скульптури на 36-ій річній виставці Мінаполського Інституту Мистецтв, що відбувається в днях 31-го січня до 27-го лютого. Наш мистець виставив терракотову різьбу „Розпука", що представляє жіночу постать з піднятими вгору руками. А. Павлось прибув до ЗДА півтора року тому і перебуває в Ст. Пол., Міннесота. Він працює тепер над більшою різьбою гетьмана Богдана Хмельницького на коні. Варто пригадати, що крім Павлося і Гнідовського, в Міннеаполському Музею здобула нагороду ще перед війною Марія Дольницька.

● В комуністичній партії Італії сильно поширюється бунт проти сліпого послуху Москві і на тому тлі прийшло до дальших резиґнацій визначних партійних достойників.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ВІДСТУП ЧЕРВОНИХ В КОРЕЇ

Токіо, 19. лютого. — Після п'ятьох днів нового комуністичного наступу на центральному фронті в Кореї та після намарних зусиль проломити аліянтський фронт, червоні армії є тепер в загальному відступі, залишаючи на полях боїв не тільки десятки тисяч своїх трупів, але й зброю та інший військовий виряд. Війська Об'єднаних Націй завдають большевикам на п'яти. Одна аліянтська панцерна патруля проломила ворожий фронт на схід від Сеул та дійшовши до південного берега ріки Ган здобула місто Янгпйонт, колишній осідок головної квартири ворожих армій. На поодиноких ділянках аліянтські війська підступили вчора вперед за відступаючим ворогом около вісім миль, переходячи знову до „обмеженого наступу". Про загальний відступ ворога і тільки про „обмежений контакт" з ворогом повідомляється теж з інших ділянок фронту. Тільки на східному секторі був деякий напір ворога, правдоподібно трьох ослаблених в попередніх боях північно-корейських дивізій. Під час вчорашніх боїв ворог знову втратив поверх 4,800 вбитими і раненими. Загальні втрати ворога впродовж п'ятьох днів нової спроби проломити аліянтський фронт на центральному секторі обраховується на кругло 100,000 вбитими, пораненими і полоненими. Ці величезні втрати й заставили ворога перервати дальший наступ та відступити, правдоподібно з метою реорганізації своїх почетверованих армій. Погана погода та низькі хмари сильно обмежували вчора дії аліянтської авіяції, що виконала вчора тільки 145 налетів на відступаючі ворожі колони та на деякі об'єкти у ворожому запіллі. На західному секторі в районі Сеул продовжувався артилерійський двобій, тоді як аліянтські сили на захід та на північний захід від Сеул очистили від ворога всю околицю. Американські інженерні частини поспішними темпами відбудовують портові споруди в Інчон, знищені аліянтською фльотою перед захопленням того міста, і сподіються, що вже впродовж найближчих днів порт зможе бути вповні використаний як головна база аліянтського постачання.

ТАЄМНІ СТРІЛЬНА В КОРЕЇ

Вашингтон, 19 лютого. — Речник американської Нейві в останньому виданні „Вістей Морської Авіяції" стверджує, що один американський воєнний корабель спостеріг на корейських водах біля Інчон два таємні „літаючі кружки", що з величезною швидкістю, залишаючи за собою велику смугу диму, перелетіли попід небо та впали на недалекі води, піднісши вгору велику на около 100 стіп струю води. Випадок трапився ще минулого грудня, але досі його промовчано. Радарові та інші корабельні споруди не занотували в тому часі в околиці жадного літака, хоча погода була цілком ясна. Походження цих „літаючих кружків" залишилося повною таємницею.

КОМУНО-КИТАЙСЬКА ПРОПАҐАНДА ПРОТИ СІЯМУ

Банґкок, Сіям, 19 лютого. — Комуністичний Китай почав скажену радієву пропаганду проти невеликого сусідного Сіяму, закидуючи йому „переслідування на широку скалю замешкалих там 3,000,000 китайців." Подібну пропаганду почала теж комуно-китайська преса. В міжнародних колах добачується в цій пропаганді велику подібність з тою, яку свого часу Гітлер відносно „переслідування німців" в Чехословаччині і в Польщі перед збройною агресією на ті краї.

ПІВДЕННА КОРЕЯ ВИЛІКУВАНА ВІД КОМУНІЗМУ

Тайґу, Корея, 19-лютого. — Південно-корейський премієр Чанґ ствердив, що Південна Корея тепер не тільки військово забезпечена перед комунізмом, але її населення теж ідейно вже цілком вилікуване від тої політичної пошесті. Цікаво, що теж величезна частина зі 145,000 полонених комуністичних вояків червоної північно-корейської армії тепер основно змінили свою думку щодо комунізму.

БРИТАНІЯ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД НАПАДОМ НА ЮГОСЛАВІЮ

Лондон, 19 лютого. — „Британський уряд здає собі справу з потенціяльної загрози для Югославії з боку зростаючих армій сателітів, виявленої совєтською та сателітською ворожою пропагандою" — твердив в парляменті з дорученння уряду новопризначений міністер праці, Енурін Беван, додаючи, що „кожна загроза для Югославії, яка відіграла геройчну ролю в спротиві гітлерівській агресії, живо обходить уряд Британії, що є в цій справі в контакті з іншими урядами". Ця заява була зложена ще минулого четверга, але на неї звернено окрему увагу щойно тепер, після передучорашньої заяви маршала Тіта на партійному конгресі, що Югославія буде боротися не тільки проти кожного безпосереднього нападу на Югославію, але й проти кожної агресії в Европі, яка посередньо могла б загрожувати Югославії. Тіто твердив, що тепер в Европі не могло б бути „льокальної війни" і кожний напад чи то на Югославію чи на будь-яку іншу країну означав би нову світову війну.

ПІДКУПСТВО СЕРЕД СПОРТОВЦІВ В УНІВЕРСИТЕТАХ

Ню Йорк. — Три передові грачі в спорті „бескет-бол" з Сити Каледж, один з університету Ню Йорк, один колишній грач з університету Лонґ Айленд і один давніший в'язень попали під арешт під замітом підкупства. Окружний прокуратор Френк С. Геган заявив, що вони признались, до „обробловання" трьох ігор, які відбувалися в Медисон Сквер Гарден в теперішньому сезоні гри в кошиковому м'яча. Прокуратор каже, що три грачі дістали по $1,500 за кожну з трьох ігор, щоб вони випали з наперед умовленим вислідом. Тому, що спорт у каледжах вважається за найбільше почесне звання, арештування спортових „зірок" викликало загальне схвилювання серед університетської молоді й цілої публики. Під арештом опинилися такі люди: Едвард Л. Варнер, Алвин Рот і Едвард Роман — всі три студенти з Сити Каледж. Дальше Гарві Шаф з Ню Йорк Юниверситі і Едвард Гард з Лонг Айленд Юніверситі. Окремо стоїть Салваторе В. Солаццо, вирібник жемчугів, який уже був раз караний, а який займався підкупством грачів.

СПІР МІЖ ЗБРОЙНИМИ ДІЛЯНКАМИ ЗА РЕКРУТІВ

Вашингтон. — Сенатська підкомісія збройної підготови заявила, що повітряні сили приймають тільки добровольців до своєї служби, що не мають для них місця і затримують їх „на складі", щоб мати резерву рекрутів, на випадок потреби. Такі рекрути не мають нагоди на вишкіл, саме в такому часі, коли інші ділянки збройних сил, в першу чергу армія, не мають доволі здорових і спосібних юнаків до військової служби. Сенатська підкомісія ствердила, що в місяцях грудні й січні зголосилося загально молоді до повітряних сил заки ще прийшла на них черга, а їх не відослано до армії, де вони тимчасом могли б були приготовитися до офіцерських шкіл і приспішити військовий вишкіл.

В АМЕРИЦІ

● Конституційну монархію в Німеччині радить завести В. Джерард, американський амбасадор до Німеччини перед першою світовою війною. Він каже, що монархія з правом наслідства, з сильним парляментом, була б такою стабілізаційною силою, як це є в Англії.

● Від'їхав до своєї европейської кватири в Парижі ген. Двайт Д. Айзенгавер, верховний командувач західно-европейських збройних сил. Він сказав кореспондентам, що на дістися швидкого вичинення своєї праці й повороту до Америки.

ТИЖДЕНЬ БРАТЕРСТВА почався в усіх містах і місцевостях ЗДА, щоб скріпити дружбу і єдність між всіми расами, релігіями та політичними переконаннями. На фото: група студентів різних расових походжень в Ню Йорку приріває свою вірність зоряному прапорові.

АВСТРАЛІЯ І НОВА ЗЕЛЯНДІЯ ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА ДОГОВІР З ЯПОНІЄЮ

Кенберра, Австралія, 19. лютого. — Австралія і Нова Зеляндія погоджуються з американською думкою, що мировий договір з Японією не може залишати в тій країні „порожнечі", яка без сумніву негайно була б „заповнена" Совєтами — стверджено тут в спільному комунікаті, проголошеному після нарад ню-зеляндських і австралійських представників з Джоном Фостером Доллесом, республіканським дорадником державного департаменту, висланим президентом Труманом для підготовки мирового договору з Японією. В комунікаті стверджується, що кінцевого рішення в цій справі ще не винесено, але що „виміна поглядів була сердечна і одверта". Заінтересовані країни погоджуються, щоби „заохотити Японію до участи у здійснюванні принципів чартеру Об'єднаних Націй разом з іншими вільними демократіями в світі".

В СВІТІ

● „Ми — переможемо пустелі в урожайні лани; вони — перемінюють в пустелі міста" — твердиться у великому совєтському плякаті, прозиліцьованому по мурах совєтських міст, при чому „ми" — це Совєти, а „вони" — це Америка.

● Німецькі втрати під час другої світової війни виносять: 2,150,000 вояків вбитих; 150,000 вояків померло в полоні; около 800,000 цивільних осіб було вбитих під час налетів на німецькі міста; 1,500,000 німців загинуло під час евакуації східних земель з-під совєтських наступів; а 1,480,000 вояків ще досі пропадають безслідно. Совєти мали в тій війні 7,500,000 вбитих тільки між вояками не враховуючи цивільного населення.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БРАТАННЯ

Від 1934 року призначуємо в цій країні один тиждень на те, щоб у тому часі пригадувати собі, якою великою цінністю є вміння брататись та яким щасливим є той нарід, де братерство виявляють не тільки гарними словами, але й ділами.

„Тиждень Братерства" (від 18 до 25 лютого) припадає в такому часі, коли в Америці обходимо уродини „Батька своєї країни" — Джорджа Вашингтона. Це вказує наглядно, яку велику вагу прив'язує американський нарід до ідеї братання. Зродилась вона тут давно, а від 17 років проявляється ще окремо в „Тижні Братерства". Започаткований католицьким священником, цей „Тиждень", відразу принявся і поширюється з кожним роком щораз більше. Це теж вказує, що загал відчуває глибоко потребу такої акції, бо видно, що з братанням не все впорядку навіть у цій вільній і демократичній країні.

„Тиждень Братерства" підготовляє заздалегідь дуже солідно „Краєва Конференція Християн і Жидів", ця сама установа, яка щойно дістала з Фонду Форда мільйон долярів на будівлю „Головної Квартири Світового Братерства", що має бути побудована в сусідстві будинку Об'єднаних Націй.

Пропаганда братання змагає до плекання духа терпимости, вирозуміння, взаємопошани. Вона хоче зблизити людей різних вір, націй і рас та поборює усяку дискримінацію. Головне в „Тижні Братерства", щоб про братерство не тільки писати по газетах і говорити в школі, церкві чи на зібраннях, але теж практично цю ідею здійснювати. Це особливо важне в сьогоднішніх часах, коли комуністична пропаганда намагається розбивати американську єдність, користуючись різними випадками расової чи іншої дискримінації, яких — на жаль — все ще не бракує.

„Тиждень Братерства" повинен заставити кожного з нас завдати собі питання: Яке є наше відношення до людей, з якими ми працюємо, чи які є нашими сусідами, чи взагалі співгромадянами цеї країни? Шукати і знайти на це добру відповідь, належить до американського способу думання і життя. Нетерпимість, упередження і ненависть — не повинні мати місця у серці справжнього американця. Американська воля виросла з благородних почувань. Правда, американець вміє теж і ненавидіти, але тільки тиранію, в якому виді вона себе не проявляла б. Братерство в американському модерному розумінні це: вміння разом жити, разом працювати, разом радуватися, разом плакати і разом вмирати, як пише П. Л. Праттис.

Уже Джордж Вашингтон добачував, яким великим нещастям є нетерпимість, заявляючи, що „на щастя влада Злучених Держав не потурає біґотизмові, ані не допомагає ніякому перслідуванню", не тільки національному, расовому, чи релігійному, але теж і політичному. Так було за Вашинґтона, так є і нині, коли комуністичні п'ятиколонники вживають усіх засобів, щоб американські свободи знищити і завести теж і тут сталінський режим гнету і неволі. Але тому саме Америка є „бастіоном демократії" і надією вільного світу!

Вкінці, й це найважливіше для релігійної людини: Любити ближнього — це закон Божий.

Піренейська проблема

Становище Еспанії в теперішньому міжнародному положенні є без сумніву одною з дуже важливих проблем, про яку, вправді, відносно мало говориться, але про яку напевно багато думається. Справа рівночасно проста і складна. Проста — бо вартість Еспанії в теперішній організації західної оборони є цілком ясна і безсумнівна, як під оглядом територіяльно-стратегічним, так і потенціяльно людським і господарським. Але ця простота ускладнюється вразливими політичними міркуваннями, хай тільки в психологічно-пропагандивному розумінні. Все це творить своєрідну піренейську проблему, без успішної розв'язки якої оборонна підготовка заходу не може бути повна і завершена.

Справу цю видвигнув вперше в цілій гостроті кілька днів тому головний закордонний кореспондент Н. Й. Таймсу, С. Л. Солцберґер, розглядаючи її під кутом факту, що ціллю американської політики на довшу мету є мати Еспанію по своїм боці. За тим крилася американська політика в справі відкликання Об'єднаними Націями резолюції щодо обмеження дипломатичних стосунків з Еспанією, ці міркування перерішили справу американської позички для Еспанії і з цими думками відбуваються цілком певно теж всі відомі і невідомі поїздки до Еспанії. Інтересно було б познайомитися бодай побіжно з тими загальними аргументами, що з одного боку заставляють Захід шукати доріг до включення Еспанії в свою спільноту, а з другого боку стоять цьому на перешкоді.

Першусього — Еспанія належить до Заходу, без огляду на кожночасний режим. Сьогодні, Еспанія може бути навіть дуже відстала в деяких галузях, але це не зміняє основної справи, що вона таки належить до Заходу своїм положенням, своєю історією і культурою та своїми тенденціями. Сьогодні вона потрібна Заходові а Захід їй більше, як будь-коли. Навіть після завершення західно-европейської оборонної підготовки, до чого ще досить далеко, Піренеї все ж таки залишаться „останнім рятунком", якщоб у випадку війни люди і зброя Заходу не видержали напору мільйонових комуністичних орд. Еспанські бази і порти та господарський і людський потенціял мають першу стратегічну вагу для Заходу. Еспанський вояк, якого зараховується до найкращих в Европі, міг би заповнити неодну прогалину в аліянтському фронті, а тих прогалин ще дуже багато.

Це об'єктивна вартість Еспанії. Але, щоб вона могла відігравати свою ролю в західній обороні, вона потребує ще великих інвестицій, моральних і матеріяльних. Поминаючи те, що еспанського вояка треба насамперед відгодувати, що йому треба дати зброю і старі німецькі чи італійські гармати, які належать вже більше до музею ніж до вжитку, заступити модерним вирядом, відбудови і розвитку потребує ціле еспанське господарство в усіх своїх галузях. Можливості під цим оглядом дуже великі.

Не меншої ваги є теж справа морального порядку. Світ, можливо, і знає еспанців, але він їх далеко не розуміє. Недаром увійшло в пословицю, що „гордий, як еспанець". Це ж нація, що колись володіла світом, що створила величезну духово-ідейну імперію, з якою може мірятись тільки англосаський світ. Теперішня, зглядно донедавня політична дискримінація еспанців не пройде безслідно, без огляду на те, хто сидітиме в Ель Прадо. Вправді, сьогодні Еспанія має найбільше сили, слави і багатства в музеях, але це справи не зміняє, бо еспанці ще далеко не поставили крапки під своєю історією, як про це свідчить хоч би і остання громадянська війна.

Ціла проблема є в режимі. Можливо, навіть не так в самому режимі, як в підході до нього та його оцінці. Фактом є, що теперішній еспанський режим характеризується поліцією, що він був встановлений при допомозі Гітлера й Мусоліні, та що він, навіть після великої еволюції в останніх роках, ще далекий від того, що можна б назвати демократичним. Але він цілком певно ще дальший від того, що можна б порівнювати з комуністичною диктатурою чи з покійним націзмом або фашизмом. Проте, Америка, Англія і Франція, — можливо, більше під впливом комуністичної пропаґанди як з власного переконання, мають проти цього режиму серіозні застереження і це є власне головною причиною все ще нерозв'язаної „піренейської проблеми". Західні застереження до еспанського режиму не цілком безпідставні. Але вони є абсурдом, як сконфронтувати їх зі західно-совєтським братанням під час і безпосередньо після війни і тепер все ще продовжуваними заявами про бажання співжиття і співпраці з большевизмом, злочинні руки якого по пахи вмочені в невинно пролиту кров мільйонів жертв, та який тільки і чекає на пригожу нагоду, щоб проковтнути ввесь світ. Іронія і абсурд в тому, що цим диктується, щонайменше диктувалося теж відношення до Еспанії.

„Піренейська проблема" належить сьогодні ще до цілого ряду тих, відповідна розв'язка яких є передумовою теж кінцевої успішної розв'язки найголовнішої, на смерть серіозної проблеми рятунку світу від большевицької заглади.

Маркс під цензурою в СССР.

„Партія Маркса-Леніна-Сталіна", — так називає себе комуністична партія большевиків. Однак, треба зазначити, ця партія вже від смерти Леніна 1925 року все більше „сталінізувалася" і тепер Маркс і в великій мірі Ленін служать для московського Політбюра більше як декорації. Не так давно померший англійський письменник Джордж Оруелл у своїм романі „1984" нарисував образ майбутнього світу, опанованого тоталітарними режимами. В такій тоталітарній державі є, напр., „Міністерство Правди", що має завдання змінити в книгах і в документах усе, що не підходить до кожночасного нового напрямку в політиці уряду. Оруелл не мусів дуже напружувати свою фантазію: ці методи були йому знані з практики совєтської держави. Наприклад, кожне нове видання „Совєтської Енциклопедії", кожний новий підручник історії подає факти в іншім освітленні, в залежності від потреб диктаторської кліки в Кремлі.

Сталінська цензура не спинилася і перед офіційно шанованими авторами, як Маркс. Особливо тепер багато має праці московський Інститут Маркса-Енґельса з писаннями Маркса, бо треба виключати з них усе, що сказав Маркс проти російського імперіялізму. Раніше також Ленін гостро бичував імперіялізм царського уряду. Але взявши владу в свої руки, Ленін забув про свою критику. Маркс був ненависником Росії, яку вважав загрозою для розвитку демократії в цілому світі. Це рішучо суперечить теперішньому напрямові політики комуністичної Москви: московське Політбюро зв'язало свою політику з традицією московських царів — Івана Грізного, Петра Першого та інших. Названих царів прославляє совєтська історична „наука", як „демократів", „поступовців" і доказує, що вони стояли далеко вище в „проґресивності" від своїх сучасників у Західній Европі.

Ось що писав Маркс перед 100 роками про розширення царської імперії

„Чи ймовірно, щоб ця велико виросла і розширена великодержава спинилася, коли вона стоїть на шляху до світової імперії? Через анексію Греції і Туреччини Росія здобуде прекрасні морські пристані і греки даватимуть їй випробуваних моряків для її фльоти. Здобувши Царгород, Росія стоїть на порозі до Середземного моря. Маючи Дураццо і альбанське побережжя, від Антіварі до Арти, вона стоїть в центрі самої Адріятики, недалеко від Іонійських островів і Мальти. І тому, що тоді Дунайський простір буде окружений Росією на півночі, сході і півдні, то вона буде мати своїми вассалами габсбурські країни. Дуже зігнута західна границя імперії, природні кордони якої неясні, мабуть потрібуватиме реґуляції; і виявиться, що „природна" границя Росії йде від Данціґу або Штеттіну до Трієсту. І як це певно, що одне завоювання йде за другим, так було б завоювання Туреччини Росією тільки вступом до аннексії Угорщини, Прусії, Галичини"...

Це одна із цитат, яких тепер уже не знаходимо в зібраних творах Маркса в московських виданнях. Вони „зникли".

Також нема знаменитої цитати з Маркса, в якій він подає історію повстання і розвитку московської деспотичної держави:

„...Можна сказати, що Московська держава в страшній зіпсутості монгольського рабства встала і виросла. Її володарі стали тільки тим могутні, що вони вміли майстерно перехитрити своїх рабовласників. Також після свого визволення грала Москва свою звиклу рабську ролю. В Петрі Великім з'єдналася хитрість монгольського раба з гордим стремлінням монгольського володаря, Джінґісхана, який заповів завоювання світу як свою останню волю".

Ясна річ, що й ця Марксова думка суперечить усій політиці і поглядам московських комуністів на минуле царської [illegible] в „повному зборі". Не даремно [illegible] Маркса нема.

Большевики перевидають писання Леніна. В його книзі — „Імперіялізм як найновіший етап капіталізму" — знаходимо слова:

„Уряд Керенського не опублікував тих тайних, обчислених на грабунок договорів (царського уряду. — Ред.) про розділ Персії, ограбування Китаю, Туреччини, розподіл Австрії, анексію Прусії і т. д. Цей уряд підтвердив ці договори, які були заключені царатом, що протягом століть ограбував і поневолив більше народів ніж інші тирани і деспоти, царатом, який не тільки гнобить великоросійський народ, але його теж покрив ганьбою, зробивши його катом інших народів".

Якщо ця цитата ще не виключена з писань Леніна, то це великий недогляд совєтської цензури. Вона рішучо „протидержавна" і „контрреволюційна. „Міністерство Правди" мусить вжити відповідних заходів.

Микола Кокольський

СУМЕРК КРЕМЛЯ

З калейдоскопу подій першої світової війни пригадується мені настирливо одна диковинна сценка. Прикордонне, подільське село. Зима. Від гострого морозу іскриться сніг і мерзне віддих. Вечоріє. На батьківськім подвірю, на клаптях соломи, розстеленої по снігу, два мовчазні ряди виструнчених людей у сірих шинелях і повнім, боєвім виряді. Раз-два-, раз-два... тихо піднімаються перемерзлі ноги... Це рід кари: вистояти на снігу й морозі кілька годин. Покійний батько ледво випросив у строгого начальства дозволу підстелити трохи соломи під перемерзлі, солдатські ноги.

Провина?

В голоднім, вояцькім шлунку зникли запасні харчі.

Це була одна з метод прищіплювати дисципліну, перевиховання сірої, мужицької маси, зігнаної з усіх сторін „матушки Рассєї", в свідомих оборонців „батюшки-царя" і „ґосударства"...

Терор — примітивна метода виховання, осуджена педаґоґами, направду безвартісна. — Ним можна осягнути тільки зовнішню дисципліну, що триває так довго, поки діє терор. Тероризована людина накладає на зовні маску, якою бороniться перед знищенням. Та рівночасно, на дні душі будиться в неї реакція проти насильства. А коли прийде відповідний момент, тоді зовнішна шкаралупа дисципліни тріскає і реакція вибухає вульканом. Такою реакцією був большевизм, що мав бути для багатьох наївних визволенням від тиранії.

Та большевицькі вожаки навіть не думали про вольності. Тому знова розгорівся терор, в сотеро страшніший, як царський, зачервоніла земля від крови і закурявилися сибірські шляхи від засланців.

Тільки ж на самім терорі будувати державу — важко. І от большевики вхопилися другої зброї — брехні. Сипали обіцянки про побудову совєтського раю. Та в брехні короткі ноги. Життя виказало надто велике розходження між наївними малюнками большевицького ельдорада, а покритою брудним лахміттям дійсністю. Робітник побачив, що вивласнення засобів продукції перемінило його в державного кріпака. Селянин зрозумів, що влада перевела його в безвласного пролетаря. Сьогодні в Совєтськім Союзі нема наївних, які вірили б в майбутній большевицький рай. Є тільки поневолені, стероризовані, непевні свойого завтра кріпаки, що животіють з дня на день. Тільки по цей бік греблі є ще наївні, які вірять у щасливе, заможне і культурне життя в країні розцвівшого „соціялізму". Чи за такий „рай" може „щаслива" совєтська людина горіти бажанням гинути на полі бою за Сталіна і родину? Не віримо в це, так, як не вірили ми, що колишній перемерзлий, царський солдат хоче гинути за царя. До того купка московсько-большевицьких можновладців надто мала, щоби могти опанувати цілий світ. Теж большевицька брехня поламала свої ноги.

В большевицькій твердині вже сьогодні поважні тріщини. Передовсім не здає своїх боєвих позицій українська душа й далі бореться проти московського насилля. Не зломили її ні масові заслання, ні безконечні розстріли, ні голодна смерть. Гасло лицарських предків — добути або дома не бути — це святий заповіт української людини. Комуністична Югославія замкнула свої кордони на чотири замки перед московськими визвольниками. Ждуть свойого Тіта і інші „визволені" большевиками нації, а італійські комуністи поголовно відвертаються від кремлівського, мідяного сонця.

Настає сумерк московсько-большевицьких богів. Вони бачать це, і з тим більшою злобою починають говорити про панцирі, літаки і бомби. Та цим разом їм не щастить. Їх погрози вже перестали діяти. Цілий ряд грізних експльозій на американських степах це поважна відповідь на московські погрози. Европа також перестає страхатися. З усіх боків чути одні й ті самі голоси: — Геть зі страхом, геть з тиранією.

Лев Ясінчук.

„НОВА ЕВРОПА"

(Уривок з повісти: „Данина Молохові").

2

Настала ніч і покрила місто темним покривалом. Ніде ані найменшого відблиску світла. Мешканці зайшли в пивниці, як би хоронилися перед канонадою. Це так для забезпеки на всякий випадок перед бандицькими нападами цивільних, чи військових. Всі говорять пошепки. Тишина втискається у вуха й — шумить. Тільки проразливе скверчіння танкових ґусільниць зо сталі по камінному бруку прориває спокій. Мешканці наслухують; чи те скверчіння продовжується. Їдуть колони безперервно. Чи їдуть які і в противний бік? Вслухуються аж в мізку щось сверлує. Тільки в один бік, тільки на схід. Значить — повний відворот; може він покінчиться до ранку. Якщо ні, — то днем місто може ще раз попасти під гарматний обстріл.

З напругою нервів жде нарок досвітку; жде відповіді на своє питання: буде обстріл Львова, чи ні... Хто поклався на своє приготоване леговище — не спить. Не дрімають і ті, що порозсідалися на чому можна, й ті, що нервово ходять по брудних пивничних коридорах. Вичувається якась зміна на завтра; яка?...

Ще слабо сіріло на дворі, як Левчук вийшов з пивниці до свого помешкання. Заглядає на вулицю. Ніякого руху, ніякого життя. Навіть скрипоту танків уже не чути. Постепенно наближується до вікна, легенько відхиляє його, встромлює голову й заглядає в оба напрямки вулиці. Спокій. Зорі вже поховалися. Світанок щораз ясніший. Вже майже добре розпізнати предмети на вулиці. Левчук впялив зір у головну вулицю, що сходилася недалеко від його камениці з його вулицею. Ані навіть тіні ніякої ня видно. Нараз загуркотів мотоцикель на головній вулиці. Спізнений червоноармієць певно. Що? Темного коліру уніформа, іншого вигляду шолом, інша зброя. Малий автомат завішений під пахою вояка через шию. Шаленим темпом гонить головною вулицею. Не вертає. За яку хвилину жене таким же темпом інший такого самого вигляду, як попередній. Дальший — за ним. Щораз частіше появляються щораз то нові й мигають перед зором Левчука. — Так, — це німці. Левчук біжить чимскоріш у пивницю. Жінота поснула.

— Богдане, німці в місті.

Богдан вискочив з леговища і стрибаючи по кілька сходів нараз побіг до мешкання Левчука, просто до вікна. Вже нема сумніву: німці.

Бистрим рухом Богдан обернувся й вибіг з помешкання. Дарма заглядали за ним домашні, щоб дати йому сніданок. Студенти мали свою роботу.

З різним почуттям приняли мешканці Львова нову дійсність. Поляки боялися мести за безнадійний опір Польщі домаганням Гітлера — віддати Данціґ — легені їхньої держави. Жиди передбачували, що й на цій землі буде здійснене гасло німців про фізичне знищення цього народу.

На основі зручної пропаганди емісарів і чуток зпоза Буга й Сяну, тих річок, що були продовж двох років межею поміж Німеччиною й Совєтами, надіялися українці побудови української держави.

Висланці зпоза Сяну й Буга приносили вісті, що під німецьким володінням, за тими річками, виходить український часопис, що існує українське видавництво книжок, що на Холмщині й Лемківщині існує українське шкільництво, а в Холмі навіть є українська гімназія. Вправді часопис „Краківські Вісті" має заборонено писати щонебудь критичного про правління большевиків, але він змістом наскрізь український. В Кракові створено Український Комітет з професором д-ром Кубійовичем, як головою, що завідує всіми українськими справами майже самостійно. Виходить — німці несуть Україну на руках, але щоб її поставити, на це треба території. Тепер саме вона поширюється.

Молоді, розбурхані пропагандою типу чужих зразків про одиноку доцільність націоналізму, ба навіть — українського імперіялізму, дарма, що народ не мав держави, швидко почали єднатися довкруги ОУН в надії на повну піддержку Гітлера. Старші, виховані в Австрійській державі, і без того захоплювалися німецькою культурою, наукою, організованістю, дисципліною й силою. Мало було таких, що мали на увазі в першій мірі заповіді „Майн Кампф-у", та договір Рібентропа з Молотовом, заключений коштом українських земель. Тепер Гітлер вправді пожалував тієї території й забірає її для себе, але це для тих земель суті справи не змінює. Ті, що тверезими очима бачили дійсність, дивувалися, як міг народ так забути поведінку Гітлера у відношенні до Карпатської України 1938 р., що її Гітлер призначив для мадярів, але пустив жмінку українців кровавитися за неї в боях з мадярською силою. Самопевність львівських українців — скріплювали тим разом правдиві вістки — що безпосередньо за передніми сторожами німців, що вїхали в місто, вмашерував український відділ з бадьорою новою українською піснею на устах і засів у львівському ратуші. Були це самі молоді хлопці, змобілізовані в Німеччині з еміграції, що вийшли з Галичини перед приходом червоної армії.

Вдповідно до тих настроїв можна було вже першого дня помітити в місті різні об'яви.

Ще навіть не було сьомої години ранку, як Левчук майже святково одягнувся й вийшов оглянути, як виглядає місто. По дорозі стрічав багато таких самих цікавих, як він; знайомих і незнайомих. Кожний виглядав прилично, бо нарешті скинув з себе свій найгірший одяг, що його носив в часі побуту большевиків, удаючи скромного пролетаря; багато з прохожих мали в петельці сурдута засилену блакитно-жовту стрічку.

Встає Україна!

— Поздоровляю вас зі зміною; Слава Україні! — вітає Левчука знайомий, що вийшов з бічної вулиці. У вас ще немає стрічки?

— Як бачите, нема. На синій колір найшов би дома, але жовтого нема нічого.

— Нема? Треба вдатися до студентів, на політехніку. Там студенти хемії працюють від досвідку. Власною рецептою склали українські краски і красять полотняні матеріяли на українські прапори. Побачите, як місто вже прибране.

Зпоза лагідного луку вулиці Сапіги вихилюється широкоплечий будинок політехніки зо своїми рожевими стінами. Над самою серединою будинку звисають спокійно довжезні блакитно-жовті прапори; від даху аж майже по землю. Ані ворухнуться, ніякого тремтіння в них не помітно, якби вже здавна здобули собі тут місце.

— Бачите, це робота студентів. Хлопці красять, а дівчата шиють, — пояснює стрічний знайомий Левчукові.

— Відки ж ви це все так знаєте? — дивується Левчук.

— Бо я вже оббігав ціле місто, Побачите, як виглядає. Вже є й українські плякати поналіплювані. Тільки — як це вам сказати — не зовсім подобається мені їхній зміст. Знаєте, пишуть...

Знайомий перервав, бо наблизилися до залізних воріт політехніки. Перед воротами й перед залізною огорожею лежали на хіднику купи білого черепя.

— Що це? — питає Левчук.

— Зараз побачите; цікаво, чи пізнаєте самі, що це. Воно теж робота наших студентів.

На білих купах лежали ґіпсові черепки, що в цілості ще перед годиною зображували червоних вождів — Леніна і Сталіна й підносили вартість святині науки. Тепер нога одного на одній купі, кусень черева на іншій; тут вишкірився порожний розбитий череп Леніна, на іншій чоло Сталіна з одним перелупаним оком. А все ж таки матерія непропаща; вона тільки форму перемінила і ... значення. Недавно — божок, а тепер — сміття. Міські робітники заберуть на віз й вивезуть черепки на міський смітник.

(Дальше буде).

О. Син

ГРОМАДСЬКИЙ СУД

Звичаєве право українського села слова „агресія" („агресор") не знає. Зате в тому праві відомі інші слова. Коли, наприклад хтось на гладкій дорозі нападе й поб'є свого сусіду, то — за згаданим правом — справу мається з нападом; коли напасник силою відбирає майно інших — то це розбій.

В одному й другому випадку ставиться ясно. Шкідника і пошкодованого взивають „у село", сільська асамблея пересухує обі сторони й виносить засуд: підсудного нап'ятнується напасником (розбійником), тут же ліпиться йому „двадцять — п'ять" — і вкидається до сільської тюрми, з попередженням:

— Ще раз так поступиш — то кости поломимо!..

І така процедура діє. Сільський боксер-аматор, громило, чи розбійник, найдалі за другою спробою, кидають неоплатне погане ремесло. Бо до того змушує їх сільське „морес". Бо тюрма і двадцять-п'ять київ по спині лишаються „на вічний спомин", а розлючена громада, під будинком сільської ООН, править пересторогою: проти громади порядних — один злочинець не встоїть...

В організації, що має правити за світовий „громадський уряд" такі порядки невідомі. Тут, насамперед, плутанина зі словом „аґресор". На всіх мовах світу воно визнає напасника — проте ніхто цього слова не перекладає. Так вигідніше. Коли, наприклад, китайські комуністи загрожують захопити Тибет і обійти Індію з півночі, індійський премієр Неру кричить, що це аґресія. Але перестануть китайці напирати — той же Неру вибачливо всміхається:

— Соррі! Я помилився. Вже все в порядку!

Цілком так наче б йому тільки ненароком на нагніток наступили. Коли, в ту ж мить, тут же поруч нього, іншим не на нагніток наступають — голову зривають, то яке йому діло?... Буде час кричати, як йому зривати почнуть...

Щоб на здоровий хлопський розум з'ясувати „морес" нинішнього світу, треба оповісти таку правдиву казку:

Багато літ тому, у всесвітньому селі жили два розбійники — душогуби: Адольф і Сосо. Перший із них був прудкий, але глупий — другий повільний, зате ж хитрий. А було це во врем'я оно, коли тодішній сільський уряд умирав від зав'язання життєвих моральних сил. Розбійники сіли до столу, зговорились — і почали нападати сусідів. Згодом, по двох головних, приєднались й інші розбійники.

Звичайно: нападені і їхні сильні сусіди почали боротьбу з бандитизмом. Але диво: агресорами об'явлено тільки глупого Адольфа і його глупих спільників... Розбійник і душогуб Сосо — знаний своїм кривавим ремеслом понад двадцять літ!!! — з афери вийшов... визвольником своїх західних братів (хоч ніхто з „визволених" не почувався його братом, ні його визволення не хотів!..).

Коли Адольф перебував у боротьбі з облавою, Сосо — цим разом сам — сів до столу і став рахувати: хто ж його ворог ч. 1?... Вирахувавши, що з мирними ґаздами завжди легче буде впоратися, ніж із собі-рівним Адольфом, Сосо приєднався до облави на нього. І, одним цим махом, зробив головокружну кар'єру: він став союзником порядних людей — отже й сам у порядні люди проскочив...

... Адольф і його союзники були ліквідовані. Щасливі переможці здорово заплатили Сосові (коштом сусідів, що їх оба ворожі собі розбійники грабували!..), махнули рукою на всі його раніші вбивства - грабунки і, поклепавши по плечу, сказали:

— О-кей, старий Джов! Ти „ґуд бой..."

І до нового громадського уряду розбійника Соса вибрали, ще й неабияке право дали: Сосо міг одним словом уневажнювати кожне рішення громадського уряду!..

Розбійникові Сосові двічі не треба було казати, що робити. Він зорганізував свою банду і багатьох її членів пропхав до громадського уряду. Так „невеличка, але чесна" кумпанія стала вести подвійне життя: вночі виконувала „мокру роботу", нападала, грабувала, вбивала — а ввечорі другого дня сиділа за столом громадського уряду і... судила саму себе.

Як може виглядати такий суд — не важко вгадати. Приходить пошкодований А. чи Б. і каже:

— Панове радні! Мене ограбили!..

— Хто? — питають.

— Та цей-ось... пан громадський радний!

Ситуація, звичайно, неприємна: Але, тямлючи, що від браку „моресу" ся поставити чийний уряд і ба[...]жнцев [...]загрожував село в свої руки взяти, порядніші радні ніяково до напасника звертаються і, гикаючись, проказують:

— И... ви, товаришу радний ...так би мовити... аґресор... Тоді раптом зриваються Сосові „радні" й вимахуючи затиснутими п'ястуками в сторону порядних, гукають:

— Неправда! То ви — аґресори! Ви, розбійники, в чужу комору лізете! Ми тільки нападений трудящий люд від ваших нападів визволяємо!.. Попробуйте тільки проти нас виступати — то ми вам кости поломимо!..

І порядні радні змовкають — хоч їх в уряді величезна більшість. Одні хочуть якось договоритися з грабіжником Сосом і його бандою, другі просто його бояться, а треті не такі дуже порядні (з грабіжниками завжди можна „бізнес" робити!..).

...Громадський уряд усесвітнього села постійно збирається й радить. На порядку нарад завжди одні й ті ж справи: грабункові напади банди радного Соса. І завжди та сама безнадійна процедура... Тільки тон підсудних бандитів щораз сміливіший. В останньому часі вони поставили вимогу, щоб до громадського уряду прийняти ще одного з їхньої шайки — Мао. Того самого, що вчора напав на свого сусіду. І навіть деякі порядні за проєктом голосують — дарма, що інші хочуть його нап'ятнувати агресором...

Під громадським урядом не стоїть — як один муж — село, що дало б радним-суддям оперта. Люди, спантеличені таким складом уряду й таким „моресом", поховалися по своїх норах. Одні намагаються явити свою невтральність, другі явно примилюються до бандитів. Тільки ті, яких Сосо першими пограбував, ведуть з ним відчайну боротьбу — на власну руку.

А уряд всесвітнього села радить і судить.

Чого дорадиться - досудиться хоче такий уряд?..

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОФАЛО, Н. Й.

Українська антикомуністична манифестація

Дня 14 січня відбулася в Іґл Авдиторії манифестація, присвячена пам'яті загиблого геройською смертю Головного Командира УПА сл. п. ген. Тараса Чупринки (Р. Шухевича).

Участь у манифестації взяло біля 700 осіб, в тому числі представники різних поневолених Москвою народів, та запрошені американські гості.

Манифестацію організував спеціяльно створений для того об'єднаний комітет українських громадських організацій м. Бофало та околиці. Предсідником манифестаційного віча був голова місцевої філії Українського Конґресового Комітету п. А. Слотюк. Віче продовжувалося 3 години.

На вступі манифестацію привітав в імені голови міста Бофало — його заступник пан Джон Янґ, який в довгій промові нап'ятнував політику неволі, експлуатації та народовбивства, що її проводить комуністична Росія у відношенні до України та інших поневолених народів.

З американських гостей виступала ще директор промисл. школи і член управи об'єднання ветеранів п. Вомслі. Він також говорив про совєтську політику народовбивства і закликав до мобілізації усіх антикомуністичних сил, у тому числі поневолених червоним Кремлем народів з Україною на чолі на боротьбу з комуністичним імперіялізмом, що загрожує поневоленням усьому світові. Промовець закінчив свою промову побажанням „Нехай живе вільна незалежна Україна!", яке присутні повітали голосними оплесками.

З української сторони виступали: п. Дякун, студент, роджений в Америці. Він в англійській мові окреслив міжнародне становище України, її ролю та значіння в боротьбі між Сходом і Заходом. „Україна історично завжди належала до Заходу, нераз захищала своїми грудьми західню цивілізацію і тепер уже понад 30 років бореться сам-на-сам з ворогом західної культури і тому вимагає від Заходу допомоги в цій боротьбі" — сказав п. Дякун. Далі говорив в українській мові п. В. Потішко, колишній член 1-го Українського Парляменту — Української Центральної Ради, та учасник визвольної боротьби 1917-20 років. Він подав коротку біографію сл. п. ген.-хор. Тараса Чупринки — Шухевича та інформацію про УПА та ідейні позиції революційно-визвольної боротьби на Україні, що є зформульовані в актах Української Головної Визвольної Ради (УГВР), і є пов'язані з визвольними ідеями 1917-20 років.

Промовець далі підкреслив, що Захід не доцінює ваги України та інших поневолених народів СССР в наступаючій смертельній боротьбі двох світів.

„Військова техніка СССР може дорівнятися Заходові, а людей до війська завжди дасть більше ніж західні демократичні держави. А найслабшим місцем СССР є ненависть до московсько-комуністичної імперії поневолених нею народів, які готові при кожній нагоді валити цю імперію знутра, що яскраво задемонстрували 1941 року, а зокрема Україна і зараз провадить у нечуваних умовах збройну боротьбу з московсько-комуністичною імперією.

Без союзу з Україною та іншими поневоленими народами СССР, Америка і цілий західній світ війни з ними не виграють.

Але для забезпечення цього союзу та мобілізації усіх поневолених народів до боротьби з комунізмом, Захід повинен ясно визначити цілі цієї боротьби. Він повинен відновити і гарантувати сили Атлантійської Хартії, і ясно задеклярувати, що ціллю боротьби є звільнення усіх поневолених народів та ліквідація світової тюрми народів Російської Імперії — якої б не була, а не тільки комуністичної.

Російська Імперія завжди була є і буде джерелом світового імперіялізму та збудником світових воєн. Вона не може стати членом спілки демократичних держав, бо зі своєї природи ніколи не була і не може бути демократичною, незалежно від форми соціяльного і політичного устрою. Вона бо була, є і буде аж поки існуватиме світовою тюрмою численних народів, а тюрми не можуть бути демократичними!

Українский журналіст, п. Цьопик, місцевий мешканець, говорив в англійській мові про народовбивство, проваджене совєтами на Україні;

п. Гайдар — новий іміґрант говорив на ту саму тему в українській мові;

п. о. Квартучі говорив в англійській мові про переслідування католицької церкви на Україні.

Від інших поневолених народів з-поза залізної заслони виступали:

П. Слівка — голова місцевого словацького Комітету; п. о. Ляховіц — хорват, кол. особистий секретар єпископа Степінача; п. Валіцкес — член литовського парляменту; п. Епєрманіс — член місцевого лотиського Комітету.

Всі говорили про народовбивство, яке провадять комуністи в їх країнах, та закликали до об'єднання усіх поневолених народів до боротьби з комуністичним імперіялізмом.

В кінці віча виступив редактор „Національної Трибуни" з Ню Йорку, п. І. Вовчук. Він також підкреслював ролю і вагу України в боротьбі між Заходом і Сходом та готовість цілого українського народу всіма силами стати до боротьби по боці Заходу.

По закінченні промов були зачитані та ухвалені вічем резолюції, аналогічні з резолюціями такої самої манифестації, що відбулася 26. XI. 1950 р. в Ню Йорку.

Манифестація закінчилася загальним співом „Ще не вмерла Україна".

Всі учасники манифестації при вході до залі дістали значки, на яких зображено погрудя ген. Чупринки.

В часі манифестації переведено грошеву збірку. Всього зібрано грошей $233.83, витрачено на манифестацію $155.75, а решту $78.08 організаційний комітет передав до Українського Народного Фонду. **В. П.**

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА

Свято злуки

Засадничою ціллю всякої святкової академії в пошану світлих історичних подій чи визначних людей є не тільки саме вшанування тих подій і постатей і пригадка громаді, що вони колись діяли чи жили та заслуговують на пам'ять і вшанування. Тут більшу ролю повинно грати щось інше. Така академія має в першу чергу промовляти до громади в сучасному, порушувати її акти волі та скермовувати ту волю в бажаному напрямі. Коли ми нпр. святкуємо роковини Шевченка чи Франка чи Лесі Українки, то головною нашою ціллю має бути донести до слухача ті їх слова, які мають величезне значення для наших змагань. Иде про те, щоб тими словами, відповідно поданими, вплинути на громаду, заохотити її до постійної і витривалої праці в тому напрямі, який показали ці великі поети. Отже в першу чергу промовити до сучасників, розворушити їх, схвилювати, а разом з тим уже вшанувати світлу пам'ять.

В нас втерлася звичка мало звертати увагу на цей основний момент, зате більше наголошувати сам факт віддання пошани. Тому наші академії в дуже багатьох випадках розминаються з своєю ціллю. Вони бувають перевантажені великою кількістю точок, переважно з темою не пов'язаних і випадкових. Иде тільки про те, щоб гарно вшанувати, щоб програма була багата та й приявні були задоволені, що не задармо видали доляра. А чи ціла та переладована програма дійде до слухача, це звичайно байдуже. Це не перешкоджає пізніше писати звітодавцям у пресі, що „заля була виповнена по береги і приявні розійшлися піднесені на дусі". А тимчасом заля буває виповнена ледве до половини, а приявні відходять байдужі, з чим прийшли, з тим пішли. Бо до них не дійшло те, що на сцені показували. А не дійшло тому, бо не мало ніякої оровідної думки.

Цей трохи задовгий вступ потрібний на те, щоб коротенько сказати про академію присвячену 22. 1. 1919 в Филаделфії, яку організувала Управа Филаделфійської філії УКК. Власне це була академія, яку треба ставити до певної міри за зразок. Насамперед програма звужена до мінімум всього 5 точок, але промовиста. Кількa пісень у виконанні К. Тарановної, деклямація Я. Рудакевича (вірш Ю. Клена „Софія"), рецитація Н. Горленко (Н. Павловської „Сини ідуть") і дві пісні хору „Сурма". Оце й уся програма. А святкову промову говорив д-р Л. Мишуга. Кажемо „говорив", бо це не була „святкова" промова, насичена крилатими фразами, в якій говориться багато і скажеться нічо. Це була щира, проста й доречна мова, яка легко трапляла до душі слухача, а коли хочете то й до переконання. Автор тільки нав'язав до минулого, але ані не переказував історії ані не аналізував події, ані не шукав причини невдачі, а говорив про сучасне. І тільки тоді минула подія має значення, коли ми її зв'яжемо з сучасністю. Історію 22. січня кожний знає, а хто не знає, прочитав в якомубудь підручнику історії, але нав'язати до сучасного, показати її наслідки та висліди в сучасному і попробити певні висновки теж тільки для сучасности — це має основне значення. Власне так і зробив промовець. Тому з цієї промови слухачам багато дечого залишиться. Ми не скажемо, чи приявні „розійшлися піднесені на дусі", але що ця академія на них враження зробила, ми цього певні. І напевно багатьом дала матеріял до передумування, а це теж багато варте.

В цілості академія залишила приємне враження, яких одна з дуже рідких у нас високо-культурних імпрез, що й з мистецького боку стояла загально на високому рівні. Приклад з неї можуть брати всі, що влаштовують якібудь академії, яка має не тільки вшанувати подію, що її тре- подію, чи постать, але промовляти просто наслідувати, але вити до слухача. Бо в цьому брнати тільки за приклад, але й головне завдання. повинна виглядати академія. **Б. Р.**

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА" 50 РОКІВ ТОМУ?

17 січня 1901 р.

УКРАЇНСЬКЕ ПИСЬМЕНСТВО В АМЕРИЦІ
(Дальше)

18 липня вийшло перше число „Свободи" перенесеної до Шамокін, Па. Вона виходила там до Нового Року, в давній формі і з тим самим змістом. Від 1896 року вона виходить уже в збільшеному об'ємі. У фейлетонах крім передруків Франка, Федьковича і ін. появляються оригінальні писання: д-ра А. Чайковського, М. Павлика і деяких українсько-американських авторів. В тім часі, 1896 року, почалася масова еміграція до Канади. В „Свободі" появляються перші вісти про Канаду, писані Д. Салейом. Теж з Бразилії доходять дописи, а з Галичини й Буковини пишуть постійні дописувачі. Першою брошурою, яку надрукувала „Свобода", була „Розмова Поляка з Русином". Дня 2 липня 1896 р. газета перенеслася до Мт. Кармел, Па., де виходила аж до серпня 1900 р. Видавництво популярних книжечок поступає, не зважаючи на слабий попит. Видано: „Образки з Америки" — Бузько; „Народний рух австро-угорських Русинів" ч. 1. — М. Павлика; „Канадійська Русь" — Н. Дмитрова; „Конституція Спол. Держав Півн. Америки" — Ст. Макара; „Дещо про права і суди в Спол. Держ., а особенно в державі Пенсильванія" — д-р Юл. Чупки; „Оповідання" — Ст. Макара; „Тимко Гаврилюк" — Нестора Дмитрова; „Як чорт заслужив кусника хліба" „Про відступників від російського православія і їх переслідування" і „Американський шляхтич" — Ст. Макара.

Дня 1 серпня 1900 р. перенесено „Свободу" до Олифанту, де доведено до кінця більшу книжку „Русько-Англійський Провідник" Ст. Макара; передруковано фейлетони „Дорога до свідомости" в двох частях і „Як повстав світ".

Коли б зісумувати все сказане, то Амер. Русь мала до тепер дві газети, котрі більше не виходять, а тепер виходять три газети: „Свобода", „А. Р. Вістник" і „Світ". „Свобода" виходить 8 літ. В тому часі вона видала 11 популярних книжечок, а її друкарня крім різного роду статутів, видрукувала два календарі. Перший впорядив Н. Дмитрів, на р. 1897, другий видав А. Левків на рік 1901. (Кінець буде).

ЗВІТ З ГОЛ. КОНВЕНЦІЇ ТОВ. „Р. Н. ДІМ ЕМІҐРАЦІЙНИЙ В АМЕРИЦІ"

Коли зібралося поважне число гостей в означеній залі в Джерзі Сити 1 січня 1901, відкрив конвенцію предсідник товариства, після чого вибрано о. Ст. Макара предсідником, а С. Ядловського з Ню Йорку й Ів. Сабата з Йонкерс секретарями. Зі звіту, який відчитав секретар тов-а, К. Кирчів, показалося, що по день 30 грудня 1900 р. зібрано на „Дім Еміґраційний" $684.70 а перед самою конвенцією $61.75. Розходів було $186.64. Звіт кас. Ів. Париляка годився зі звітом секретаря. Товариство допомогло вийняти з Каселґарди 32 осіб і по можности допомогло їм матеріяльно. Ухвалено статути, які мають бути незабаром видруковані. На внесок Ал. Горбаля з Ансонії ухвалено, щоб у кожній колонії був агент для посередництва в продажі шифкарт, а крім того місцевий комітет для приєднювання нових членів. Члени платять по 50 ц. річно. Головний комітет має складатися з 15 членів і має кожного року виголошувати касовий звіт. Принято до відома, що Союз став покровителем тов-а і буде мати 3 заступників в комітеті. Вибраний такий екзекутивний комітет: о. Н. Підгорецький, предс.; Іван Глова з Шамокін, Па, заступник; К. Кирчів, секр.; І. Париляк, заступник секр.; Л. Сиротяк з Йонкерс, кас. Крім того 10 виділових і 3 заступників.

ДОПИСИ З ГРОМАД

Иейл, Ва: „Заявляємо вам і жалуємося в імені російських братів, котрі живуть в Київській губернії, каневського уїзду і по інших околицях, що мирові судді засуджують людей за молитвенні зібрання на 20 рублів кари від чоловіка . . . Люди дуже а дуже терплять і пишуть до нас з Росії, щоб ми з Америки писали до царя, щоб він облегчив своїм підданим їх життя".

З Йорктон, Сcк., Канада: Поважне число українців, бо понад 400 родин. проживають в нашій колонії Йорктон. Минає вже третій рік, а ми не бачили українського священика . . . Відзиваємося отже і просимо разом з другими наших отців духовних, як галицьких, так і американських, щоб хоч тепер, на четвертий рік вислали кого з-поміж себе до нас.

НА МОВНІ ТЕМИ

ДРУГА НОТАТКА З УКРАЇНСЬКОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ

В першій нашій нотатці з української фразеології (див. Свобода, 1951, ч. 26) ми розглянули конструкції з прийменниками **до** і **в**, з'ясувавши значення та їх уживання (іти до театру, але: увійти в театр).

Тепер ми розглянемо конструкцію з прийменником **на**. Цей прийменник виконує цілком окрему функцію, і його не можна замінити ні прийменником **до**, ані прийменником **в**. Деякі слова здавна позначають поняття лише поверхні. Тому вони вживаються з прийменником **на**: на Поліссі, на Волині, на батьківщині, на чужині, на Україні тощо. Звідси й відповідна конструкція з знахідним відмінком при дієсловах руху: їхати на Полісся, на Волинь, на батьківщину, на чужину, на Україну тощо. Наприклад: „Олена Пчілка одружується з П. Косачем і разом з ним переїздить на Волинь" (Українець-Час, 1950, ч. 47). „Українська еміграція, що пішла на чужину..., розгорнула велику політичну і освітню акцію" (Наш Клич, 1950, ч. 46).

Не можна сказати: їхати до Полісся, до Волині, до батьківщини, до чужини, до України, бо порушується основне значення слів. А тим більше не можна: в Полісся, в Волинь, в батьківщину, в чужину в Україну.

Зокрема форма „в Україну" могла б існувати відповідно до форми „в Україні", що тепер починає ширитися в українській літературній мові. Але вона тоді повинна б зберігати тільки ідею середини (в'їхати в Україну). З загальним значенням напряму дії на предмет цієї форми не можна вживати з причин, указаних у нашій першій нотатці. Таку невідповідність між значенням і формою маємо в Шевченка: „Тепер лети в Україну, тебе виглядають". А також у цьому прикладі: „. . . дві дивізії червоної армії вислано в Україну для придушення повстанців" (Народнє Слово, 1951, ч. 5). Не можна вжити й з прийменником до з указаних вище причин (їхати до України). Залишається відповідно до змісту лише форма з прийменником **на** (їхати на Україну).

Ще в літопису Самовидця читаємо: „1637 року на козаків пішли ляхи на Україну". В літопису Величка: „Коли прибудемо на Україну, зволькте готовити й кормити коні свої". В українській думі: „Оттоді то вони на славну Україну прибувши, королевські листи читали". Полонена українка в Турції співає: „Пошлю зозуленьку на Вкраїноньку по свою родиноньку".

Цим самим ставиться під сумнів форма „в Україні", що шириться в мові нашої преси, замість правильної традиційної форми „на Україні". Але докладніше це питання ми розглядаємо в окремій статті (див. „Київ", 1951, ч. 4).

Проф. П. Ковалів

РОЗШУКИ

1. **АННА ПАРОБІЙ** дочка Стефана і Марії Паробій, з села Залуш, пов. Любачів, Зах. Україна.
2. **Родину КУНЦ** з села Ушковці, пов. Любачів, Західня Україна
3. **Родину ГИТ** з села Футори, пов. Любачів, Зах. Україна

Хто знає щонебудь про них, або вони самі, ласкаво зголоситься в дуже важній справі до:

ЮРКО ПАРОБІЙ
дружина МАРІЯ з дому ГИТ
923 State St., Utica, N. Y., U. S. A.

Всі часописи в Америці, Канаді і Европі, прошу о ласкавий передрук.

Пошукую тата МОРГАЦЬКИЙ ЮХИМА, походить з Конотопського району, села Чорноплатова. Прошу відгукнутись до:

TEKLA BONDARENKO,
Mitchellville, Maryland
U. S. A.

АНГЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ДІСТАВ ПІДВИШКУ

Лондон, в лютім. Найбільш характерним для теперішнього господарського положення в Англії вважається проголошення, що королеві Юрієві VI. призноно підвишку на приблизно 10 процент. Король в кожному разі не дістане цеї підвишки готівкою, натомість уряд перебрав частину коштів вдержання його двору. Це перша підвишка, яку король дістане за 14 років свого володіння. Уряд проголосив в парляменті, що урядові департаменти перебирають тепер покриття частини коштів вдержування королівського двору на суму приблизно 40,000 фунтів. Загальна королівська платня виносила досі 410,000 фунтів (1,148,000 долярів) річно, в що були включені особисті видатки та кошта, зв'язані з офіціяльним вдержанням королівського двору. Признаня королеві підвишки є рівнозначне з урядовим признанням загального подорожіння коштів прожитку в країні.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

У ХАТІ КОЛГОСПНИКА — ХРИЗАНТЕМИ

Іван Волошин, відомий побріхувач в совєтських газетах, в новорічному числі „Радянської України" надрукував репортаж з села Дереньковець, Корсунь-Шевченківського району на Київщині. Оспівуючи большевицькі досягнення з колгоспною заможністю, він написав: „Хатина край села. Коли ми зайшли до світлиці, нас огорнув цілий букет приємних запахів — теплого пшеничного хліба, свіжих яблук і гречаного меду. В хаті безліч квітів. Особливо впадають в очі розкішні хризантеми, — колись вони прикрашали покої дворянської знаті. Тут живе сім'я колгоспника на прізвище Артикул..."

Як на глум, на тій же сторінці навмисне (для порівняння) надруковано відбитку олівцевого рисунка Шевченкової хати в Курилівці, а також вірш: „Як би ви знали, паничі, де люди плачуть живучи, то ви б елегій не творили..."

РЕЗОЛЮЦІЇ НАРАДИ „САМОПОМОЧІ"

Річна нарада представників відділів „Самопомочі" та громадських організацій, відбута в днях 3. і 4. лютого у Филаделфії, після вислухання відповідних рефератів та по переведеній основній дискусії ствердила, що

1. Слідно помітний поступ в організаційному життю нової іміграції, згуртованої в „Самопомочі", який проявляється не тільки в поширюванні організаційної мережі й зрості членства, але також у пожвавленні й поглибленні допомогової, культурно-освітньої й переселенчої діяльности;

2. Необхідно дальше розбудовувати „Самопоміч" шляхом гуртування в ній можливо якнайбільшої кількости членів та організаційно затіснювати існуючі й нав'язувати нові зв'язки з громадськими українськими організаціями на терені ЗДА;

3. Необхідно наладнувати співжиття між новоприбулими і давнішими іміграантами також шляхом згідної співпраці усіх в церковних і громадських організаціях. З цією метою річна нарада закликає членів „Самопомочі", а через них і всіх новоприбулих, ставати членами своїх церковних громад, місцевих церковних і громадських організацій, дальше вступати в члени братських запомогових установ та горожанських клюбів, щоби таким чином здобути в них належний новоприбулим вплив та причинитися до вироблення нового гармонійного українського громадського життя в Америці, яке повинно бути синтезою цінностей і осягів давної й нової іміграції;

4. В цілях збереження української духовости слід приділити належну увагу навчанню української мови і предметів українознавства в існуючих українських школах, а в тих місцевостях, де це було б неможливо, або де українських шкіл немає, вжити всіх заходів для заснування відповідних курсів або навіть шкіл;

5. Злучений Український Американський Допомоговий Комітет і Український Католицький Комітет для Скитальців пробробили велику роботу в ділянці переселення скитальців, допомоги новоприбуваючим та тим, що осталися в Европі. Одночасно нарада стверджує, що успіхи роботи цих Комітетів, а зокрема Злученого Українського Американського Допомогового Комітету могли б бути значно кращі, якщо б вповні й на засадах взаємного пошанування і взаємного вирозуміння була використана співпраця Централі „Самопомочі" й її відділів, до якої організація „Самопоміч" була і є все готова.

Нарада вважає необхідним в майбутньому затіснити співпрацю поміж названими комітетами та організацією „Самопоміч", а заразом закликає всіх членів „Самопомочі" та взагалі новоприбулих українців, ще більше зміцнити акцію в ділянці переселення та опіки над новоприбуваючими, а також активної допомоги залишеним в Европі;

6. Нарада стверджує необхідність підтримати всіми силами пресовий орган „Самопомочі" двотижневик „Новий Світ", який повинен бути гідною пресовою трибуною новоприбулих в ЗДА.

ЩЕ ОДНО „МРАКОБІСІЄ" РУССКИХ ПРАВОСЛАВНИХ

Филаделфія. — Іван Дзвончик, редактор тижневика „Правда" помер 24 січня в 52 році життя. З цієї нагоди редакція цього органу „Общества Русских Братств" помістила вістку, що похорон небіжчика відбувся з греко-католицької церкви св. Духа, та що в похоронній проповіди „уніятський ксьондз" висловив признання для небіжчика за його витривалість у своїй вірі і за виховання дітей в тій вірі. Редакція газети висловлює при цій нагоді своє здивування, як міг небіжчик упродовж 17 років праці в „Обществі" затаїти свою приналежність до греко-катол. церкви, пристаючи в тому самому часі з православними священиками і членами як „русский патріот і православний х р и с т и я н и н". Редакція додає ще: „Ми не знали впродовж того часу про двояке життя Івана Григорієвича . . . Він на шпальтах „Правди" прикидаючись православним, громив русских православних за те, що вони поділені на різні юрисдикції", не дбають за виховання й освіту своїх дітей в русскості і православію, а в тому самому часі, „самий виховував своїх дітей на добрих католиків і за їх русскість зовсім не дбав". Редакція каже, що пише про те тому, „щоб оправдати себе, що впала жертвою містифікації, як теж і оправдати православних сотрудників небіжчика, яких він уживав для своїх цілей, прикидаючися самий православним . . . Не ми, а Бог буде йому суддя" — кінчить редакція.

З життя небіжчика згадано, що він народився в Мейфілд, у Пенсилвенії, а його батьки походили з с. Куньковн, в повіті Горлиці, на Лемківщині. Після покінчення місцевої школи став учителем у Канаді, звідти повернувся по десяти роках до ЗДА і вступив до університету Валпарайсо, в Індіяні. Редактором русофільської „Правди", яка вживає тарабанщини, став він в 1933 році.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

В посмертній згадці про смерть МАРТИНА КОВАЛЮК подано, що він походив з села Валка, пов. Чернівці, Буковина, а має бути: з села Вишниця на Буковині. Дальше подано, що полишив жену Марію і дві дочки, а має бути: полишив жену Марію і дочку Жанету в Ню Йорку; в краю з ближчої родини нема нікого.

Дня 10. лютого 1951 р. помер

СТЕФАН БОГАЧ.

Покійний походив з села Нижбірок Нових, пов. Гусятин, Галичина. До відділу 204 У.Н.Союзу вступив у липні 1950 р. Полишив в смутку жену Анну, дочку Гелену та двох синів Волтера і Стефана.

Тлінні останки спочили в погребовім заведенню Петра Яреми, відтак перевезено їх до церкви св. Юрія на 7. вул., та поховано на цвинтарі св. Івана. — В. И. П.!

В. Гасій, секр.

Дня 4. лютого померла по довгій й тяжкій недузі, членкиня молодечого деп., від. 374 У.Н.С.

GERALDINE MUDGE

полишила горем прибитих родичів, два братчики й одну сестру, що теж є членами У.Н.С.

Похорон відбувся 8. лютого з дому родичів до греко-кат. церкви, а відтак на цвинтар Calvary в Mattapan, Mass. — В. И П.

М. Кисіль, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СТ. КЕТЕРІНЕС, ОНТ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 427, повідомляє, що загальні річні збори відділу відбудуться 22. лютого, в 2. год. пополудні, в домівці філії У.Н.О., 177 Ніяґра вул. Усі члени і членкиці повинні бути *обовязково присутніми* на річних зборах і вибрати новий уряд на 1951 рік. — За уряд: В. Драбал, гол.; І. Ковальський, кас.; П. Цибуляк, секр.

КЕНОРА, ОНТ. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 428, відбудуться в неділю, 25. лютого, в годині 2. пополудні, в домі Ф. Ґала, 817 — 4th St. N., Кенора, Онт. — За уряд: М. Ґала, секр.

ТАРЗАН, ч. 2535. Безнадійний вигляд

LEAVING THE CAVE, INNES FITTED AN ARROW TO HIS BOW AND AWAITED THE ADVANCE OF THE SAGOTHS. AS THE ADVANCING SAGOTHS SAW INNES, THEY LEAPED ALONG THE LEDGE TOWARD HIM.

AS INNES LOOSED HIS ARROW, A SAGOTH DROPPED ON HIM FROM ABOVE AND BORE HIM TO THE GROUND.

HELPLESS IN THE GRASP OF THE BRUTE BEHIND HIM, INNES BELIEVED THAT HIS LAST MOMENT HAD COME.

Покидаючи печеру, Іннес приложив стрілу до лука і ждав на саґотів. Коли надходячі саґоти побачили Іннеса, вони побігли кантом скали до нього.

Коли Іннес випустив стрілу, якийсь саґот скочив на нього згори і перевернув його на землю.

Безпомічний в обіймах брута, Іннес думав, що вже наспіла остання година.